

**ДО ШІСТДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ  
ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА АН УКРАЇНИ  
ДМИТРА ЯКОВИЧА ПЕТРИНИ**

23 березня 1994 року виповнилося 60 років Дмитру Яковичу Петрині, члену-кореспонденту АН України, доктору фізико-математичних наук, професору, завідувачу відділом математичних методів статистичної механіки Інституту математики АН України.

Дмитро Якович веде інтенсивні дослідження в багатьох областях сучасної математичної фізики. Він одержав ряд визначних результатів у конструктивній квантовій теорії поля, теорії аналітичної матриці розсіяння, класичній та квантовій статистичній механіці, теорії граничних крайових задач в областях з дрібнозернистою структурою та її застосуваннях до теорії мембран, теорії розв'язування моделей статистичної механіки.

Йому належать такі фундаментальні результати як теорема про неможливість існування нелокальної квантової теорії поля з позитивним спектром оператора енергії-імпульса, критерії справедливості спектральних зображень амплітуд розсіяння.

Д. Я. Петрина одержав і дослідив рівняння для коефіцієнтних функцій матриці розсіяння та запропонував використовувати апарат рівноважної статистичної механіки до евклідової теорії поля. В статистичній механіці у співпраці з Н. Н. Боголюбовим Д. Я. Петрина встановив фундаментальну теорему про існування термодинамічної границі для рівноважних станів у рамках канонічного ансамблю. Він розробив новий підхід до рівнянь Боголюбова як еволюційних рівнянь, побудував у явному вигляді еволюційний оператор та довів існування термодинамічної границі для нерівноважних станів, математично строго вивів рівняння Больцмана в границі Больцмана – Греда.

Д. Я. Петрина запропонував новий підхід до дослідження модельних систем статистичної механіки у просторах трансляційно-інваріантних функцій та показав, що рівняння самоузгодження розв'язуються точно методом скінченнозонного потенціалу. В теорії граничних задач з дрібнозернистою структурою ним розроблена віднімальна процедура, за допомогою якої вдалося одержати строгий розв'язок класичної задачі Максвелла та побудувати розподіли заряджених частинок поблизу мембрани.

Д. Я. Петрина є автором біля 150 наукових праць, чотирьох монографій, дві з них: "Математичні основи класичної статистичної механіки" та "Математичні основи квантової статистичної механіки" — перекладені на англійську мову видавництвами "Гордон і Бріч" та "Клювер АП". Вони підводять підсумки розвитку статистичної механіки за півстоліття.

Праці Д. Я. Петрини відзначені премією ім. М. М. Крилова з математики за 1984 рік.

На протязі тридцяти років Д. Я. Петрина викладав у Київському університеті, він підготував 12 кандидатів та 3 докторів фізико-математичних наук.

Наукові праці Дмитра Яковича здобули заслужене міжнародне визнання і увійшли в ряд монографій і підручників. Він неодноразово робив пленарні доповіді на престижних міжнародних конференціях.

Вітаючи ювіляра з 60-річчям, побажаємо йому доброго здоров'я, щастя та нових творчих успіхів.



РЕДКОЛЕГІЯ